

PORTÓ

Az Európai unió országainak interkulturális kapcsolatain alapuló pályázati képzés a Comenius vagy Gruntvig pályázatokban résztvevők számára

Előkészítés

A pályázatírás folyamatát megkönnyítő interkulturális képzésen vettem részt 2015. aug. 2-7-ig, Portóban. Sokoldalú (szakmai, országismereti, kulturális) felkészülés révén igyekszem a megpályázott módszertani kurzuson való részvételemet és a kint töltött időt maximálisan kihasználni. A szakmai felkészülés részeként mind a nyelvi szókincs, mind informatikai készségeim terén rendszerezéssel, gyakorlással készültem, a tematikában előforduló számomra ismeretlen fogalmakat a szakirodalom és ismerőseim segítségével tisztáztam, az angol nyelvi munkaközösségben kollegáimmal közösen megbeszéltük. Portugália kulturális és gazdasági életének valamint az oktatásügynek a tanulmányozása elősegíti az iskolánk külföldi munkavállalás iránt érdeklődő diákjainak is a célirányosabb felkészítését. Az iskola Igazgatójával megbeszéltem, hogy az iskolai stratégiába milyen kapcsolatfelvétel illeszkedne, és megfelelően terveztem a képzésen való részvételemet. Az ország földrajzába, az idegenforgalmi régiókba, a portugál történelmi múltba történő előzetes betekintés még inkább megalapozta a portói képzés ismereteinek befogadását, helyi emberekkel folytatott beszélgetések, tapasztalatcsere során előkerülő témákban való jártasságot. Az utazás előkészületeiként az ország közlekedési viszonyait igyekszem feltérképezni, a város földrajzi helyzetét, hogy a legjobb utazási módot és útvonalat tudjam kiválasztani. Természetesen az időjárás, az éghajlat tanulmányozását sem hagyhattam figyelmen kívül, hiszen a helyi szokások egy részét jelentős mértékben meghatározza és saját komfortérzetemet is javította. A társasági élet, a viselkedés szintén helyi sajátságokkal rendelkezik, a konfliktusok elkerülése, a gyorsabb beilleszkedés érdekében feltétlenül előzetes tájékozódást igényelt. A tömegkommunikáció legnépszerűbb lehetőségeinek számbavétele segítette a tájékozódást az aktuális eseményekről, történésekről, a média legnépszerűbb elemeire koncentrálni. A TV és rádiócsatornák sajátosságaival, a sajtó arculatát meghatározó újságokkal, folyóiratokkal történő ismerkedés szintén az alkalmazkodást könnyítette meg. Végül, de nem utolsó sorban, a képzés résztvevőinek és szervezőinek a hungarikum kategóriájába tartozó ajándékról gondoskodtam.

Iskolánkat s a magyar oktatási rendszert egy-egy prezentációval, kiadványokkal terveztem bemutatni a továbbképzés résztvevői számára. Saját tanítási kontextusomat az iskolánk honlapján található információk, fényképek, egyéb kiadványok segítségével, Magyarországot pedig az interneten hozzáférhető filmekkel, idegenforgalmi prospektusok, útikönyvek, segítségével terveztem prezentálni.

A mobilitásról

Az EU országaiból érkező résztvevők pályázatírói tevékenységéhez kapcsolódó előadások és műhelytevékenységek hasznos és értékes és lényegi segítséget nyújtottak a pályázatírók számára. Ez a nemzeti identitásból fakadó jellegzetességeket, az unió országainak oktatáspolitikája, az európai szemléletmód, az iskolarendszert érintő témák mind a pályázatírás szemszögéből kerültek terítékre

az előadások es foglalkozások során. A képzés résztvevői középiskolai tanárok voltak, a szervezője az **IFEL-INTÉZET** volt. a szervezők kitértek minden olyan kérdésre, mely a résztvevők esetén problémaként merültek fel. Az interkulturális kommunikáció fontos szerepéről is szó esett, mint ahogyan ezt tapasztaltuk is. Az előadások témái között a következők szerepeltek:

- az Európai Unió által támogatott pályázati programok pályázatok áttekintése
- a pályázatíráshoz szükséges információforrások
- partnerkereső stratégiák
- a pályázatban résztvevő partnerek feladatai
- a pénzügyi támogatás kérdései
- értékelés, disszemináció
- interkulturális lehetőségek

A kurzus 48 órából állt, elméleti es gyakorlati tevékenységből egyaránt. A munkaformák változatosak voltak: pármunka, csoportmunka, szerepjátékok stb. Értékes része volt a képzésnek a tapasztalatcsere. Az oktatók az EU országainak pályázati szakértők voltak; a képzésen kívül is rendelkezésünkre álltak minden, a témával kapcsolatban felmerülő problémás kérdés esetén. A képzési tevékenységek programjai között szerepelt az Erasmus+ Program áttekintése , az interkulturális együttműködésben lehetőségei, a pályázatírást megelőző időszak feladatai, a pályázat tervezési szakasza, csapatépítő időszak, a végső formába öntés szakasza. Szó esett a különféle típusú pályázati lehetőségekről, a pályázatírást alapvető kérdéseiről, a projekt értékeléséről, a pályázati elszámolásról. Tisztáztuk az előkészítő látogatások feladatait, az interkulturális tevékenységek típusait is számba vettük. Egy idegen kultúra megismerése a saját kultúra tükrében érdekes értelmezéseket produkál. Hosszasan beszélgettünk a konstruktív együttműködés lehetőségeiről. A lényeges kérdések mind terítékre kerültek pl. szponzorálás, alapítványok. Az etikett szabályainak meghatározó szerepe van a pályázatok lebonyolításában. Az előítéletek előnyei és veszélyei a közös munka során jelentősek, nem hagyhatók figyelmen kívül. Az interkulturális találkozások precíz megszervezése szükséges; megfelelő programok, tevékenységek szervezése elengedhetetlen része a pályázati munkának. A kapcsolatrendszer felhasználásait előnyeivel is élni kell a közös pályázati tevékenység kialakításában. A pályázat résztvevőinek felkészítése a pályázati munkára döntő szerepet játszik a pályázat sikerességét illetően. A nemzetközi est alkalmából a résztvevők nemzeti sajátosságaik, specialitásaik bemutatkozásával alakítottak ki egy olyan légkört, mely a baráti együttműködés alapjául szolgálhat. Felejthetetlen élmény volt a nemzetek kulturális értékeinek megismerése, a népzene és néptánc, a konyhaművészet produktumai mind a kulturális sokszínűség részei.

A pályázati tevékenység közben felmerülő problémák megoldásainak lehetőségeit, az interkulturális csoportok együttműködésének nehézségeit, a műhelymunka eredményeinek bemutatását, megbeszélését, a létrehozott pályázati munka bemutatását mind sorra vettük, s megvitattuk, majd a kurzus es a résztvevők értékelésével, a tanúsítványok kiosztását követően pedig egy fergeteges búcsúesttel zárult a Portóban töltött képzésünk.

A mobilitáson szerzett ismeretek hatása

A nyelvórák anyagát a nyelvterületen szerzett személyes tapasztalataimmal színesíthettem, hitelesebbé tehettem az idegen nyelvhez való kötődésüket. Az általam kiválasztott kurzus az előzőekben említettek alapján megfelelt az intézmény képzési igényeinek, a nyelvi munkaközösségben kialakított prioritásoknak, s a tanárkollegák elvárásainak egy-egy külföldi továbbképzésen történő részvétel tervezésekor. A tanulók igényeit pedig a jelenlegi gazdasági élet alakulását alapul véve, a külföldi munkavállalás általánossá válását tekintve, alapvetően segítette. A továbbképzés személyes fejlődésében új távlatokat nyitott, olyan ismeretekkel, készségekkel, személyes kapcsolatokkal, élményekkel gazdagított, melyek hozzájárultak a hatékonyabb nyelvtanításhoz, a diákok célirányos felkészítéséhez az anyanyelvi környezetben való boldoguláshoz szükséges nyelvi kompetenciák megszerzéséhez. Nyelvi kompetenciámat a mindennapi nyelvhasználat tekintetében felfrissítettem, a fogadó országról és a csoporttársak által más európai országokról szerzett ismereteimet bővítettem, ezáltal tanítási gyakorlatom hitelesebbé és motiválóbbá vált. Ez a hátrányos helyzetű diákok esetén kiemelkedő fontossággal bír, reményeim szerint eredményeikben is megmutatkozik. A kurzus végére kitűzött cél egybeesett az iskola, a tanulók, s saját igényeimmel is.

Iskolánk diákjai közül egyre többen külföldön szeretnének munkát vállalni; asztalosok, kárpitosok, kozmetikusok, fodrászok, így hatékony felkészítésükkel, a nemzetközi tapasztalatszerzésükkel a képzés hozzájárult az iskola szakmai oktatásának az európai trendekhez, irányelvekhez való igazításához, ezáltal iskolánk képzési színvonalának európai léptékűvé válásához. Szélesebb szakmai látókör birtokában a nemzetközi gyakorlatot jobban megközelíthetjük, ebben pedig a nyelvi munkaközösség irányításával minden tanár részt vesz, így az iskola minden diákja számára hasznosul. Konkrét feladataimban segítséget nyújtott az interkulturális tudatosság erősítése által, lendületet adott a tanári munkám végzéséhez, a különféle pályázati munkában való részvételt megkönnyítette. A kulturális hozadék hozzájárult ahhoz, hogy még inkább a tolerancia, más kultúrák tisztelete irányába mutasson mindenféle idegen nyelven történő megnyilatkozás. A virtuális világ nyelvi órákon történő megjelenése a különféle nemzetek közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának legfőbb biztosítéka, ezáltal természetessé válik az idegennyelv elsajátításának igénye, s napi használata is. A munkahelyemet tekintve a kurzus elvégzése elősegítette a nemzetközi pályázatokban a sikeres részvételt. A kulturális élet legújabb értékeiről hiteles képet csak egy nemzetközi képzés nyújthat a helyszínen szerzett élményeken keresztül. A diákok közvetlenül profitálhattak a naprakész információkkal, a szokások, különféle viselkedési módok értelmezéséből, divatos kifejezések elsajátításából. A hazai továbbképzések hasznosságuk mellett nem pótolhatják az anyanyelvi környezet komplex hatását, amely kiemelkedő jelentőségű minden tanár szakmai továbbfejlődése, magabiztossága, hitelessége tekintetében. A hazai képzések munka mellett zajlanak, hatásfokuk ezért nem hasonlítható egy intenzív autentikus környezetben szervezett programhoz, amely egy zavartalan hetet biztosított a sokoldalú fejlődéshez és élményekkel való feltöltődéshez. Az anyanyelvi környezetben tartott képzés esetében a képzési program és a napi élethelyzetekben való boldogulás együttes hatása érvényesül, hiszen a szabadidő alatt, a csoporttársakkal folytatott beszélgetések során is folyamatos nyelvi és kulturális hatások érik az embert. A program a tematikájában szereplő új ismeretek és készségek megszerzése mellett nyelvi magabiztosságom javítása, szókinccsem fejlesztése és kiejtésem csiszolása terén jelentett koncentrált

tanulási lehetőséget, ugyanakkor szociális és interkulturális készségeim is fejlődtek, kipróbálhattam képességeimet egy idegen környezetben. Az portugáliai képzés a hazai nyelvi továbbképzéseken túl az országismereti hatások tekintetében, a nemzet, a nép szokásainak mentalitásának megismerésével, személyes kapcsolatok kialakításával hozzájárult a pedagógiai munkám változatosabbá tételéhez. Új ötletek, módszerek közvetlenül segítették a tanítás folyamatát, módszertanilag változatosabbá tették azt. A kulturális élet legújabb értékei csak a fejlesztő képzés minőségileg szelektált, kiemelkedő alkotásokra koncentrált reprezentálásában, közvetlenül érzékelve válnak megismerhetővé egy behatárolt időintervallumon belül, hiteles képet nyújtva az ország életéről a helyszínen szerzett élményeken keresztül. Közvetett hatásként megemlíteném a kozmopolita szemlélet kialakulását a diákok körében, amely hozzájárulhat az interkulturális kapcsolatok kialakításához. A két ország közötti személyes és intézményi kapcsolatok fejlődését a kurzus közvetlenül szolgálná. Mindez hozzájárulhatna az internacionális szellemiségű tanár- és diákcsere programok szervezéséhez és lebonyolításához.

A portói képzés összeállított tematikája változatos, élvezhetőbb egy idegen nyelvi környezetben tett városnéző túra után, a portugál kultúra kiemelkedő alkotásainak bűvkörében. Prioritásait figyelembe véve épp sokszínűségével nyújtott többet, mint egy hasonló fókuszú hazai képzés. Nemzetközi csoportokhoz köthető egyéb hozadékokról is említést kell tenni. A csoporttársakkal folytatott tapasztalatcsere, egymás országának, oktatási rendszerének, tanítási gyakorlatának, a pedagógusok helyzetének, a tanulási problémáknak a megismerése hozzásegíthetett ahhoz, hogy saját személyes gyakorlatomat, az iskolában folyó képzést európai perspektívában tudjam értékelni. Számos olyan jó gyakorlattal ismerkedtem meg, amelyeket itthon is fogok alkalmazni, adaptálni saját munkámban, illetve kollegáimmal közösen tudunk hasznosítani. Más országbeli kollegákkal való együttműködés bontakozhat ki a kurzus hatására, amely egyrészt személyes szakmai kapcsolattartást biztosíthat, tanulóim számára külföldi levelezőpartnereket hozhat, az iskola számára pedig olyan projekt partnereket, testvériskolai kapcsolatokat generálhat, melyek a tanári és tanuló, sőt szülői csereprogramokban realizálódhatnak. A partnerek révén intenzívebbé válhat iskolánkban a nemzetközi kapcsolatépítés, közös projektekben való gondolkodás, pl. Comenius iskolai projekt beadása, de a kollegák egyéni mobilitás iránti érdeklődése. A kurzuson való részvételnek a küldő intézmény számára is lehet európai hozadéka, mivel az iskolánk szellemiségét megismerteti hasonló európai intézményekkel, így az oktatás színvonala az európai mérce szerint kerül megítélésre, meghatározza az egységes nemzetközi arculat kialakítását és annak fenntartását. A beszélt nyelv természetes nyelvi közegben történő használata fontos szerepet játszik az európai szemlélet formálásában, az egymás iránti megbecsülés és tolerancia kialakulásának.

Disszemináció

A továbbképzésről hazatérve természetesen felmerülő igény volt csoportunk tagjai számára, hogy a jövőben tartjuk az email-es kapcsolatot egymással, s tanárainkkal is, annál is inkább, mert egy rendkívül együttműködő, érdeklődő, baráti csapat alakult ki az együtt töltött hét alatt. A tanévkezdés feladatai közben igyekszünk időt szakítani arra, hogy tapasztalatainkat megosszuk egymással, hiszen minden iskolatípusban más jellegű módosításokra van szükség ahhoz, hogy igazán hatékonyak legyenek a megismert módszerek. Tanáraink számára is fontos a visszajelzés, a megismert módszerek értékelése, hiszen ezek ismeretében tudják bővíteni vagy módosítani a képzést; a nyelvi képzés szervezői, tanárai igyekeztek maximálisan, rugalmasan alkalmazkodni az egyéni igényeinkhez is, ha az órák során felmerült egy olyan kérdés, ami nem tartozott szorosan az anyaghoz, mindig

megbeszéltük a feladatok elvégzése mellett. A képzést követően a saját óráimat minden alkalommal értékeltem, próbáltam a helyi sajátosságokhoz igazítva, a tananyag megfelelő részeibe illesztve alkalmazni. A küldő intézmény valamint a képzés vezetői egyaránt kezdeményezték a résztvevőkkel való kapcsolattartást, hiszen az iskola érdeke, hogy a nemzetközi kapcsolatok révén az oktatás színvonala az elfogadott nemzetközi normákhoz igazodjon. E célkitűzésnek megfelelően munkahelyemen minden lehetőséget biztosítanak a külföldi tapasztalatok szerzésére mind a tanárok, mind a diákok számára, s a kialakított kapcsolatok fenntartására is. A kurzusszervező is igényt tart a kapcsolattartásra, mert csak akkor képesek a képzések valós igényeket kielégíteni, ha a kurzusszervezők a munkájukat a visszajelzések ismeretében alakítják. Iskolánk nemzetközi kapcsolatai, partnerei számára is lehetőség nyílik arra, hogy betekintést nyerjenek a képzésen megismert módszerekbe. A továbbképzésen szerzett ismereteket először a munkaközösség tagjai számára adtam át, a munkaközösségi értekezleten tartott beszámolóban, s a továbbképzésen átadott pendrive anyagának segítségével. Az intézmény vezetőjének kérésére részletesen ismertettem a képzés leginkább hasznosítható módszereit, kiemelt figyelmet fordítva Portugália kulturális életének megismert értékeire, életvitelükre, jellemvonásaikra, hagyományaikra, ételleikre. A tantestület tagjai számára fényképes útibeszámolóval osztottam meg tapasztalataimat. Iskolánk évkönyvében összegeztem a szerzett benyomásaimat. Internetes blog írását kezdeményeztük a volt csoportunk tagjaival, megosztottuk tapasztalatainkat a megismert új módszerek alkalmazásainak előnyeiről, esetlegesen felmerülő nehézségeiről, a helyi sajátosságokhoz történő alakításukról.

Összességében a képzés jelentősen mértékben megerősítette kozmopolita szemléletemet, látókörömet bővítette, együttműködési készségemet, toleranciámat, alkalmazkodó képességemet nagymértékben fejlesztette. Szakmai tudásomat, tanítási módszereimet korszerűsítette, a mai kor követelményeihez igazította, hozzájárult ahhoz, hogy mind a diákok, mind a tanárok egy egységes európai képzési színvonalat képviseljenek, ezáltal diákjaink megtalálják helyüket az európai munkaerőpiacon.

Kertainé Hagyó Klára